

Situácia v Tibete

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. júna 2012 o situácii v oblasti ľudských práv v Tibete (2012/2685(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Číne a Tibete, najmä na uznesenia z 27. októbra 2011¹ a 25. novembra 2010²,
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenie zo 7. apríla 2011 o zákaze volieb do tibetskej exilovej vlády v Nepále³,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
 - so zreteľom na článok 36 ústavy Čínskej ľudovej republiky, ktorý zaručuje všetkým občanom právo na slobodu vierovyznania,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže dodržiavanie ľudských práv, sloboda vierovyznania a sloboda združovania sú základnými zásadami EÚ a jej zahraničnej politiky;
- B. keďže EÚ predložila otázku práv tibetskej menšiny počas 31. kola dialógu medzi EÚ a Čínou o ľudských právach, ktoré sa uskutočnilo 29. mája 2012 v Bruseli; keďže dialóg medzi EÚ a Čínou o ľudských právach nepriniesol žiadne významné zmeny v situácii v oblasti ľudských práv Tibeťanov;
- C. keďže vyslanci Jeho Svätosti dalajlámu oslovili vládu Čínskej ľudovej republiky v snahe nájsť mierové a obojstranne prospešné riešenie tibetskej otázky; keďže rozhovory medzi týmito dvoma stranami nepriniesli žiadne konkrétne výsledky a momentálne neprebiehajú;
- D. keďže orgány Čínskej ľudovej republiky použili na potlačenie protestov v Tibete v roku 2008 neprímeranú silu a odvtedy uplatňujú reštriktívne bezpečnostné opatrenia, ktoré bránia slobode prejavu, združovania a vyznania;
- E. keďže protesty v roku 2008 si pravdepodobne vyžiadali viac ako 200 obetí, počet zatknutých sa pohybuje od 4 434 po viac ako 6 500 osôb a koncom roka 2010 bolo známych 831 politických väzňov v Tibete, z ktorých 360 bolo odsúdených a 12 vykonáva doživotný trest odňatia slobody;
- F. keďže v tibetských väzniciach sa orgány Čínskej ľudovej republiky s cieľom vynútiť si priznania údajne uchylujú k mučeniu, okrem iného k bitiu, používaniu elektrošokových zbraní, dlhodobému umiestňovaniu do samoväzby, hladovaniu a podobným opatreniam;

¹ Prijaté texty, P7_TA(2011)0474.

² Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 118.

³ Prijaté texty, P7_TA(2011)0158.

- G. keďže od roku 2009 bolo hlásených 38 prípadov Tibetánov, väčšinou mníchov a mníšok, ktorí sa upálili na protest proti reštriktívnej politike Číny v Tibete a požadovali návrat dalajlámu a dodržiavanie práva na náboženskú slobodu v okrese Aba/Ngaba v provincii Sečuán a ďalších častiach Tibetskej náhornej plošiny;
- H. keďže informácie o aktuálnom zdravotnom stave celého radu obetí, ktoré si siahli na život, a o tom, kde sa nachádzajú, sú stále neznáme alebo nejasné – sú to najmä Chimey Palden, Tenpa Darjey, Jamyang Palden, Lobsang Gyatso, Sona Rabyang, Dawa Tsering, Kelsang Wangchuck, Lobsang Kelsang, Lobsang Kunchok a Tapey;
- I. keďže 11. pančenkáma Gedhun Choekyi Nyima bol zatknutý orgánmi Čínskej ľudovej republiky a od 14. mája 1995 ho nikto nevidel;
- J. keďže identitu Tibetánov, ich jazyk, kultúru a náboženstvo, ktoré svedčia o historicky bohatej civilizácii, ohrozuje presídľovanie Chanov na historické územie Tibetu a vymieranie tradičného kočovného životného štýlu Tibetánov;
- K. keďže EÚ sa práve zaoberá otázkou mandátu osobitného zástupcu EÚ pre ľudské práva a jeho vymenovaním;
- L. keďže predchádzajúce výzvy Európskeho parlamentu adresované podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby riešila situáciu v Tibete so svojimi čínskymi partnermi, nepriniesli očakávané výsledky;
1. pripomína, že strategické partnerstvo EÚ a Čínskej ľudovej republiky by sa malo opierať o spoločné zásady a hodnoty;
 2. vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby zintenzívnila úsilie a v rámci dialógu o ľudských právach medzi EÚ a Čínou riešila situáciu v oblasti ľudských práv Tibetánov;
 3. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad neochotou čínskych orgánov viesť dvakrát ročne dialóg, ako aj nad ich postojom voči spôsobu a frekvencii stretnutí, najmä pokiaľ ide o posilnenie zložky občianskej spoločnosti a zainteresovanie občianskej spoločnosti do tohto dialógu; naliehavo vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie, aby vyvinula maximálne úsilie a zabezpečila väčšiu účinnosť dialógu o ľudských právach a zameranosť na výsledky;
 4. chváli veľmi dôležitý a úspešný proces demokratizácie správy exilových Tibetánov, ktorý uskutočňuje Jeho Svätosť dalajláma, a jeho nedávne odovzdanie politických právomocí a kompetencií demokraticky zvolenému Kalonovi Tripovi z ústrednej tibetskej správy, ktorá zastupuje túžby Tibetánov;
 5. chváli rozhodnutie demokraticky zvoleného nového politického vedenia Tibetu pokračovať v politike strednej cesty Jeho Svätosti dalajlámu, ktorej cieľom je skutočná autonómia pre Tibetánov vnútri Čínskej ľudovej republiky a v rámci čínskej ústavy;
 6. podporuje zásady stanovené v Memorande skutočnej autonómie tibetského národa, ktoré predložili vyslancovia Jeho Svätosti dalajlámu čínskej strane v roku 2008, ktoré sú základom realistického a udržateľného politického riešenia tibetskej otázky;

7. odmieta argument vlády Čínskej ľudovej republiky, podľa ktorej spolupráca s Jeho Svätosťou dalajlámom a zvolenými čelnými predstaviteľmi Tibetu a vyjadrenie podpory zo strany vlád mierovému riešeniu tibetskej otázky prostredníctvom dialógu a rokovaní porušuje tzv. politiky jednej Číny;
8. vyzýva orgány Čínskej ľudovej republiky, aby udelili historickej oblasti Tibetu skutočnú autonómiu;
9. vyjadruje sklamanie nad skutočnosťou, že vláda Čínskej ľudovej republiky nebola od januára 2012 ochotná pokračovať v dialógu s vyslancami Jeho Svätosti dalajlámu, a vyzýva čínske orgány, aby sa zapojili do zmysluplných diskusií o budúcnosti Tibetu so zástupcami ústrednej tibetskej správy;
10. nalieha na orgány Čínskej ľudovej republiky, aby rešpektovali slobodu prejavu, združovania a vierovyznania Tibeťanov;
11. naliehavo vyzýva orgány Čínskej ľudovej republiky, aby umožnili nezávislé medzinárodné vyšetrovanie protestov z roku 2008 a udalostí, ktoré po nich nasledovali, a žiada prepustenie politických väzňov;
12. odsudzuje všetky formy mučenia zadržovaných osôb a žiada orgány Čínskej ľudovej republiky, aby umožnili nezávislé medzinárodné inšpekcie väzení a zadržovacích centier v Tibete;
13. opakovane odsudzuje pokračujúce tvrdé zákroky čínskych orgánov v tibetských kláštoroch a vyzýva čínsku vládu, aby zaručila slobodu vierovyznania tibetskému národu a všetkým svojim občanom;
14. trvá na tom, aby čínske orgány zverejnili informácie o osude a mieste pobytu všetkých obetí, ktoré si v Tibete siahli na život;
15. znovu opakuje svoju výzvu čínskym orgánom, aby zverejnili informácie o osude a mieste pobytu 11. pančenlámu Cheduna Choekyi Nyimu;
16. vyzýva čínske orgány, aby dodržiavali jazykové, kultúrne, náboženské a ďalšie základné slobody Tibeťanov a aby upustili od politiky presídľovania Chanov na historické územie Tibetu, ktoré sa deje na úkor Tibeťanov, a nenútili tibetských kočovníkov, aby sa vzdali svojho tradičného životného štýlu;
17. vyzýva čínske orgány, aby zrušili všetky obmedzenia a umožnili nezávislým médiám, novinárom a pozorovateľom v oblasti ľudských práv neobmedzený prístup a slobodu pohybu v celom Tibete;
18. očakáva, že osobitný zástupca EÚ pre ľudské práva bude po svojom menovaní podávať pravidelné správy o situácii v oblasti ľudských práv v Čínskej ľudovej republike, najmä pokiaľ ide o Tibet;
19. nalieha na podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby vymenovala osobitného koordinátora, ktorý by mal mandát pravidelne informovať o Tibete, aby sa tým posilnilo dodržiavanie ľudských práv Tibeťanov vrátane ich práva zachovať si a rozvíjať odlišnú identitu a náboženské,

kultúrne a jazykové prejavy, podporovať konštruktívny dialóg a rokovania medzi vládou Čínskej ľudovej republiky a vyslancami Jeho Svätosti dalajlámu a poskytovať pomoc tibetským utečencom, najmä v Nepále a Indii;

20. vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby sa na každom stretnutí so zástupcami Čínskej ľudovej republiky zaoberala situáciou v oblasti ľudských práv v Tibete;
21. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, vláde a parlamentu Čínskej ľudovej republiky, generálnemu tajomníkovi OSN, tibetskej exilovej vláde, tibetskému exilovému parlamentu a Jeho Svätosti dalajlámovi.